

6.11.2018

Valtiovarainministeriö, vero-osasto
valtiovarainministerio@vm.fi
markus.teravainen@vm.fi

VM/1803/03.01.00/2018
VM153:00/2018

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raskaiden kuorma-autojen tienkäyttöverosta ja eräiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan raskaille kuorma-autoille tienkäyttövero. Vero kohdistuisi yli 12 tonnin N3 ja N3G –luokan kuorma-autojen sekä ajoneuvoyhdistelmien käyttöön Suomen tieverkolla. Veron piirissä olisi Suomessa ja ulkomailla rekisteröidyt kuorma-autot ja ajoneuvoyhdistelmät. Laki tulisi voimaan vuoden 2021 alussa.

Vero olisi alimmillaan 400 euroa ja maksimissaan 1 121 euroa riippuen EURO-luokituksesta ja akselien määrästä. Vuoden pituisen käyttöjakson lisäksi veron voisi maksaa myös kuukauden, viikon tai päivän mittaiselta ajanjaksolta. Veron maksaminen pidemmältä jaksolta olisi verovelvolliselle suhteellisesti edullisempaa kuin lyhyemmältä jaksolta.

Ajoneuvoverolakia muutettaisiin samalla siten, että N3 ja N3G–luokan kuorma-autoista kannettavaa ajoneuvoveron käyttövoimaveroa alennettaisiin ja veron rakennetta muutettaisiin. Tällä kompensoitaisiin tienkäyttöverosta syntyviä kustannuksia.

Tienkäyttöverosta vuotuiset verotulot valtiolle arvioidaan noin 34 miljoonaksi euroksi. Käyttövoimavero alentaminen taas vähentäisi verokertymää 28 miljoonalla eurolla. Kotimaisten kuorma-autojen osalta verorasituksen arvioidaan pysyvän kokonaisuutena ennallaan.

Veron käyttöönotto voisi osalla kuljetusyrittäjiä nostaa vuotuisia kustannuksia ja osalla laskea, riippuen käytössä olevista kuorma-autotyypeistä. Laki takaisi sen, että myös ulkomaalaiset kuorma-autot joutuisivat maksamaan tienkäyttömaksuja. Näistä arvioidaan valtiolle kertyvän noin 6 miljoonan tulot.

Suomen Yrittäjät pitää hyvänä, että Suomessa pyritään löytämään malli aikaperusteiselle kuorma-autojen tienkäyttömaksulle ja näin myös ulkomaiset raskaanliikenteen toimijat maksaisivat tiestöstä käyttökustannuksia.

Näkemyksemme mukaan ehdotetun mallin toteuttamisessa on selkeitä haasteita. Seuraavat huolenaiheet olisi syytä huomioida:

- Hallituksen esityksessä tuodaan ilmi, että ehdotettu kompensatiokäytäntö on EU-oikeudellisesti tarkasteltuna ongelmallinen. Tämä luo riskin komission käynnistämästä rikkomusmenettelystä mallin syrjivyyden johdosta ehdotetun lainsäädännön voimaansaattamisen jälkeen. Täten ehdotettu tienkäyttövero ja siihen liittyvä käyttövoimaveron hyväksyttävyyys on syytä varmistaa ennen lainsäädännön voimaantuloa.
- Esitys nostaa kustannuksia osalla toimijoista ja täten esitetty malli ei ole kustannusten osalta kaikille yrityksille neutraali. Näin luotaisiin tietyille toimijoille ylimääräinen ja aiheeton kustannusrasite.
- Esityksessä tienkäyttöveroa ei palautettaisi verokaudelta, vaikka kuorma-auto otettaisiin pois liikenteen käytöstä.

Lisäksi tienkäyttömaksun käyttöönotossa on huomioitava koko yrityskentän näkökulmasta meneillään oleva EU:n lainsäädännön kehitys, jossa keskeisinä muuttujina ovat aikaperusteisen tienkäyttömaksun muuntaminen kilometriperusteiseksi sekä maksun laajentaminen muihin ajoneuvoihin.

Suomen Yrittäjät

pääekonomisti
Mika Kuismanen

ekonomisti
Sampo Seppänen